

[Smørum.]

ethvert Lovforslags Behandling, hvor der er Anledning til det, søger de to Partier at sikre Kapitalmagten det, den allerede har suget til sig, og søger saa vidt muligt at give den endnu mere. Jeg venter naturligvis ikke, at de to Partiers Ordførere skal indrømme, at dette er deres Standpunkt, jeg venter kun som ved Sagens første Behandling at faa serveret en hel Del intetsigende Talemaader f. Eks. om, at Landmændene skal have et rimeligt Vederlag for deres Arbejde i Erhvervet o. s. v., og i Praksis ved vi, at det er saadan, at Kapitalmagten faar et urimeligt Vederlag, og at det betyder Trællekaar for mange gældtyngede Landbrugere og Trællekaar maaske af endnu uhyggeligere Art for deres Medhjælpere. Vi faar maaske ogsaa igen serveret Talemaader om Landmændenes Frihed og ranke Rygge, og dog ved vi jo alle sammen, at de Landmænd, som det Lovforslag, vi i Dag behandler, har til Hensigt at hjælpe, har en Gæld af en saadan Art, at denne Byrde nok skal være i Stand til at bøje selv de rankeste Rygge. Vi vil ved dette Lovforslags Behandling, som det i øvrigt har været Tilfældet under Behandlingen af en Række Lovforslag i denne Samling, se, at Oppositionspartierne sammenblander en Række Spørgsmaal, som intet har med hinanden at gøre, formentlig for derved lettere at slippe uden om at tage Standpunkt til de konkrete Spørgsmaal, som Regeringsforslagene drejer sig om. Ved disse taktiske Manøvrer mener de vel, at de bedre kan tilsløre deres virkelige Hensigter. Man skulde vel ellers efter de sidste to Valg tro, at det efterhaanden maatte være gaaet op for i alt Fald Partiet Venstre, at de gældtyngede Landmænd ikke kan nøjes med Ord alene, men kræver Handling og Realiteter. Her i Tinget vil Lovforslaget jo nok kunne vedtages uden de to Oppositionspartiets Medvirken, og saa vil det vel ikke vare længe, inden vi faar at se, om de har Mod til at stemme Lovforslaget ned i det andet høje Ting, som de i sin Tid stemte Konverteringsforslaget ned.

Siden det foreliggende Lovforslag var til første Behandling, er der jo sket det, at der med Tyskland er afsluttet en ny Handelstraktat, som betyder en væsentlig Forbedring af Landbrugets Stilling. Desuden er den almindelige Bedring fortsat, og Landbrugserhvervet er vistnok som saadant rentabelt. Den Vanskelighed, som alligevel bestaar for en stor Part af Erhvervets Udøvere, er, at de har for stor Gæld; det maa jo i Virkeligheden erkendes fra

alle Sider, fordi det er et Faktum, som ikke er til at komme uden om. Det maa fra alle Sider erkendes, at dette er et Problem, som Statsmagten maa tage op, og man skulde derfor synes, at Konsekvensen heraf maatte være den, at de forskellige Partier vilde være med til Realitetsforhandlinger om Problemets Løsning. Jeg beklager derfor meget, at Oppositionspartierne ikke i Udvalget har taget denne Konsekvens, ikke har villet deltage i Realitetsforhandlinger, saaledes at dette vigtige Lovforslags Vedtagelse kunde have været sikret. Det har fra vor Side paa ingen Maade skortet paa Forhandlingsvilje; vi har givet Venstre endog meget væsentlige Indrømmelser af principiel Natur, idet vi er gaaet med til at fratagde Forslaget om Dækning af Udgifterne til Saneringslaan gennem Udskrivning af Tvangslaan. Efter Venstres Ønske foreslaar vi nu, at Saneringslaanene udbetales Kreditorerne i Form af Statsobligationer. Paa den Maade bortfalder altsaa Finansieringen af selve Laanene, men der vil alligevel blive nogen Udgift for Staten, idet der maa skaffes Midler til Veje til Dækning af Differencen mellem den Udgift, Staten faar ved de nævnte Obligationsforrentning, og de Beløb, Staten modtager som Renter af sine Debitorer. I de første to Aar er Renten af de Laan, Staten yder de paagældende Landbrugere, sat til $1\frac{1}{2}$ pCt. p. a. Hele Gældssaneringsplanen forudsætter, at der fra de paagældende Kreditorer gøres visse Indrømmelser ved Nedbringelse af selve Gældsstørrelsen, og da det hele hviler paa frivillig Overenskomst, kan det ikke nytte at fordre, at Kreditorerne skal nøjes med den samme lave Rente, som deres Debitorer skal betale Staten. Statsobligationerne forrentes efter vort Forslag med 4 pCt. p. a., og der bliver saaledes de to første Aar ved Siden af Risikoen en Udgift for Staten svarende til 2,5 pCt. p. a. af det Beløb, der vil blive Tale om. Dette Ændringsforslag fremsætter vi som Nr. 15 til Lovforslagets § 18. Det er fremsat som en Indrømmelse til Venstre og er tiltraadt af Landbrugsministeren.

Flere af de af Flertallet stillede Ændringsforslag er rent tekniske og redaktionelle, men der findes ogsaa imellem dem to vigtige Ændringer, som efter min Mening afgjort er Forbedringer af Lovforslagets reelle Indhold.

I Ændringsforslag under Nr. 14 til § 18 foreslaas det, at Saneringslaanet skal være afdragsfrit indtil 1942, og denne Ændring maa jo siges at være i høj Grad